

כוכב זורח: זרחין

לרמאים. לחברה האמריקאית לא היו כל אמצעים. נציגיה ניסו לגייס כספים אצל המיליונר היהודי האנגלי אייזיק הלפסון. האופציה בוטלה, לאחר שלא הצליחו בעליה לגייס כספים.

למשך שנתיים נעלם זרחין מעיני הצבור. הגאון הרב גנני הפעיל את מוחו בעשרות שטחים. המציא עשרות המצאות. זרחין לא עבד כדי להמציא המצאות. אמר הוא: "אינני ממציא המצאות. המצאות באות לי. כאשר יש בעיות, אני מנסה לפתור, ואז אני מגלה המצאות. כשאין בעיות אי אפשר להמציא."

הוא המשיך לקבל חומר מדעי רב מברית המועצות ותיך כדי התעמקות בבעיות חדשות, גילה דברים חדשים. אולם כל המצאותיו זכו כמעט לאותו יחס בו נתקלה לראשונה המצאת המתקן להתפלת מיים.

אמר זרחין העניין: "אין לי כל סינה נגד המלומדים בארץ. אינני מאשים אותם. אני מסתכל עליהם קצת בחמנות. אני אנשי מדע בטכניון ובמכון ויצמן אמרו שאני משוגע. אני חושב שגם אם הם אנשי מדע, הם לא יכלו לתפוס את הידושים שהמצאותי, דווקא מפני שהם מלומדים. כי מה שאני עושה אינו מדע, זו אמנות. זוהי מתת אלוהים. המדע הולך אחרי הנסיון, והנסיון בא אחרי ההמצאה, לכן אי אפשר להאשים את אנשי המדע שלא הבינו אותי."

★ ★ ★

תפוקת הירדן במתקן אחד

שבוע דחה זרחין את כל השבחים שהומטרו עליו. "לי לא מגיע שום שבח", אמר. "כמו שאי אפשר לשבח את ישה חפץ שיש לו כשרון כזה למוסיקה. השבח מגיע לאלה שגילו את הכשרון."

בישראל הגיע השבח לשלושה אנשים. היו אלה מנחם ברז, המנהל הכללי של משרד הפיתוח, אליעזר פרמינגר, המשנה למנהל הכללי ואברהם ארד, מתאם התיכנון והייצור במשרד זה. למרות שלא חדרו לעמקה של המצאת זרחין, הם הרגישו שטוב בה משהו מהכפני. הקדישו ימים וילילות לקדושה. לא היתה זו סתם מליצה. שלושתם לא בילו לילותיהם בבתיהם, המריצו את עבודת המתקן הנסיוני. גם דויד קאר, נשיא החברה האמריקאית, הבחין מיד בגודל המצאתו של זרחין. עוד יותר ממנו התלהבה מההמ צאה אשתו של קאר היהודי, שהיא נוצרית. אחרי שפגשה בורחין המריצה את בעלה לחתום על ההסכם עם ממשלת ישראל, למרות כל הקשיים. והקשיים היו רבים.

חברת פירבנקס וויטני מספקת ציוד בעשרות מיליוני דולארים לארצות ערב. חתימת ההסכם עם ישראל היתה עשויה להכליל חברה זו ברשימה השחורה של החרם הערבי. עובדי זה חזי מיליאד דולאר, המספקת ציוד לראשי של מים בארה"ב מזה 100 שנה, (במקביל למקורות בארץ), בעלת הון של חצי מיליאד דולאר, המספקת ציוד לשאיבת מים במאות מיליוני דולארים לכל רחבי העולם - על הסכם בו הם מתחייבים להשקיע מיליוני דולארים בהקמת מתקנים להתמתק מיים בשיטת זרחין, היה פירוש הדבר הכרה בינלאומית.

רק קולו של אדם אחד לא נשמע בהמולת הפירסומת הרעשנית. היה זה קולו של זרחין עצמו. במסיבת העיתונאים הוא סרב לדבר, טען "מה יש לי לדבר?". הוא סרב לקבל עתונאים, למסור הודעות או הצהרות. האדם הצנוע, שעמד במרכז ההמולה, המשיך לשבת רכון על ספרי המדע הרוסיים שלו בחדרו הצר במלון סגל. שם הוא יושב 13 שנה, מאז עלה ארצה.

אלכסנדר זרחין (64), בנו של בעל תעשיית מזון באוק' ראיה, שממציא את המצאתו הראשונה כבר בגיל 18, זכה ללימודי חינוך במכון הטכנולוגי בלינגראד, לא האמין עדיין השבוע למה שאירע. נזמה היה לו שהוא חולם. שהתרחש נס.

במשך עשר שנים נדד זרחין ממשרד ממשלתי אחד למשנהו, מאנשי המדע ועד לראש הממשלה עצמו, היציע את תכניתו להתפלת מייהים. במשך עשר שנים לא התייחס אליו איש ברצינות. אנשי המדע הישראליים לענו לו. פקידים חסריהבנה ראו בו אחד מאותם משוגעים המתדפקים על דלתותיהם בהצעות דמיוניות. גם התערבות האישית של דויד בן-גוריון לטובתו לא הועילה. המוצעה המדעית דחתה את תכניתו כחסרות ערך ממש. זרחין לא התיאס. למרות שהיה במשך שנים מחוסר עבודה, התקיים רק על לחם ובצלה, המשיך לעבד את

המצאותיו, הוסיף והמציא חדשות. רק לפני שלוש שנים, זכה זרחין סוף סוף להתענינות מצד משרד הפיתוח. המשרד הקציב 150 אלף ל"י לבדיקת תכניתו. זרחין עצמו התקבל לעבודה במשרד הפיתוח כיועץ בדרגה ב'. אולם גם אז פיקפקו רוב אנשי המדע בערכה של שיטתו. רק מעטים הכירו במהפכה הסמונה בהמצאה זו.

★ ★ ★

"אין לי כל סינה, אני מרחם"

משך שדווש השנים האחרונות פיקח זרחין על הכמת המתקן הנסיוני אישם בארץ, שהיה צריך לבדוק את יעילות שיטתו. שיטתו של זרחין לא היתה חדשה ביסודה. הרעיון של הקפאת מיים, והמסתם מחדש תוך הפרדת המלחים מתוכם, נוסה בכמה מדינות. אולם בכל מקרה היה זה תהליך יקר מאוד, שייקר את המים, הפך את ההמצאה לבלתי-כדאית.

זרחין המציא שיטה בה אפשר היה להפריד בתהליך מיכני בין שכבת המלחים שעטפה את גוש מייהים הקפואים, לבין הקרח הנקי עצמו. שיטתו של זרחין היתה פשוטה ויולה. כשראו אתה לאחרונה המנהדסים האמריקאים, הם

ממציא זרחין כמו המצאת האש

תפסו בידיהם את ראשם מרוב השתוממות. לפי חישוביהם ניתן בשיטתו להפיק מים במחיר הנמוך מהמחיר הממוצע של המים בארצות הברית.

אולם עד ליום בו הופעל לראשונה המתקן הנסיוני הסודי והוכחה יעילותו, עברה על זרחין תקופת יסורים קשה. הוא הועלה אמנם לדרגת מהנדס א' במשרד הפיתוח, אולם המשיך לחיות חיי צנע ודלות בחדרו הצר. ללא מכשירים, ללא אמצעים טכניים, המשיך לעבד את תכניתו.

אולם בינתיים הגיע שמע המצאתו למדינות רחוקות. מכל רחבי העולם החלו להתעניין בה. חשובי העתונים כתבו עליו. חברות פרטיות פנו אליו בהצעות מסחריות. אולם פניו של זרחין לא היו לכסף. הוא רצה שיכירו בהמצאותיו בארץ, יגצלו אותן לצרכי המדינה. לפני כשנתיים הוא חתם עם יצניי חברה אמריקאית על הסכם, שהעניק לה אופציה לתקופה של חמישה חודשים על המצאתו להתפלת מייהים. החברה היתה צריכה לגייס סכום של מיליון דולארים להקמת מתקן נסיוני.

לא עברו חמישה חודשים ולזרחין התברר כי נפל קרבן

ה רב אירע לפני חודשים מעטים. בקיטנה קיצית באחת ממדינות ארצות הברית, שהו יחד פרשן הטלביזי יה האמריקאי הנועד דרו פירסון ודוד קאר, נשיא החברה פירבנקס וויטני, החברה הגדולה ביותר בארצות הברית להספקת מים, בעלת מעמד של מנהיגה בין החברות מסוגה בכל העולם. לפתע נפסקו המים בקיטנה. פירסון וקאר שוחחו ביניהם על בעית מחסור המים במקום. לפתע העיר פירסון: "איך זה שלמקום כזה, ליד הים, יש צורך להביא מים ממרחק מאות קילומטרים? איך לא הצלחתם לפתור את בעית המים במקום?" קאר הסביר את הקשיים והבעיות, ואז אמר לו פירסון: "אני מכיר אדם אחד בישראל שיש בידו המצאה נפלאה להתפלת מי הים. צילמתי אותו לפני שנתיים לתכנית הטלביזיה שלי."

קאר רכש שבועות מעטים. ערב ראש השנה האחרון הגיע עבר ל ישראל. דרכו הראשונה הובילה אותו למלון סגל שברחוב מגדלי תל-אביב. שם, בחדר צר, שהיטיס ישנים וערימות ספרים היו גדושים בו בצפיפות, הוא פגש בגבר שחבש כיפה על שערות השיבה שלו. היה זה המנהדס הישראלי אלכסנדר זרחין. בו במקום ביקש קאר לראות את שלוש המצאות שהמציא זרחין להתפלת מיים. אולם זרחין דחה אותו. הוא היפנה אותו לממשלת ישראל, למרות שהפנטזים שהוציא על המצאותיו היו רשומים על שמי. מאז עברו כחודשיים ומחצה. השבוע הודיע קאר חגיגית, כי חברתו חתמה עם ממשלת ישראל על הסכם בדבר קבלת היחר לשימוש בשיטת זרחין להקמת מתקנים להתפלת מי ים בכל העולם. "זוהי תגלית מדעית גדולה", הצהיר קאר, "בעלת חשיבות עולמית. היא מקדמת את האנושות לפתרון שחיפשה אותו מאז ימי קדם. סגנו של קאר בנשיאות חברת פירבנקס וויטני, גורג' אנטרוסקו, שהוא אחד מממציאי הצוללת האטומית ואחד מגדולי המומחים הטכניים של ארצות הברית למים, סיפר כי כאשר ראה לראשונה את מתקנו של זרחין, עמדו המעות בעיניו: "צריך להיות גאון כדי להמציא דבר כזה פשוט. זרחין גילה מימד חדש בסרמדינמיקה."

"המצאתו של זרחין אינה נופלת מהמצאת האש" העיר מומחה אחר של החברה.

★ ★ ★

דויד בן-גוריון לא הועיר

ה ידיעה בדבר התגלית המרעיש הגיעה מהר אל כותרות עיתוני העולם. בישראל נערכה מסיבת עיתונאים בה הסבירו דוברי משרד הפיתוח ונציגי החברה האמריקאית את חשיבותן של ההמצאה וההסכם שנחתם לפיתוחה. היתה זו ההכרה הרשמית הראשונה בגאונותו של זרחין. כי כאשר חותמים נשיאי חברת פירבנקס וויטני - שהיא הספק הראשי של מים בארה"ב מזה 100 שנה, (במקביל למקורות בארץ), בעלת הון של חצי מיליאד דולאר, המספקת ציוד לשאיבת מים במאות מיליוני דולארים לכל רחבי העולם - על הסכם בו הם מתחייבים להשקיע מיליוני דולארים בהקמת מתקנים להתמתק מיים בשיטת זרחין, היה פירוש הדבר הכרה בינלאומית.

רק קולו של אדם אחד לא נשמע בהמולת הפירסומת הרעשנית. היה זה קולו של זרחין עצמו. במסיבת העיתונאים הוא סרב לדבר, טען "מה יש לי לדבר?". הוא סרב לקבל עתונאים, למסור הודעות או הצהרות. האדם הצנוע, שעמד במרכז ההמולה, המשיך לשבת רכון על ספרי המדע הרוסיים שלו בחדרו הצר במלון סגל. שם הוא יושב 13 שנה, מאז עלה ארצה.

אלכסנדר זרחין (64), בנו של בעל תעשיית מזון באוק' ראיה, שממציא את המצאתו הראשונה כבר בגיל 18, זכה ללימודי חינוך במכון הטכנולוגי בלינגראד, לא האמין עדיין השבוע למה שאירע. נזמה היה לו שהוא חולם. שהתרחש נס.

במשך עשר שנים נדד זרחין ממשרד ממשלתי אחד למשנהו, מאנשי המדע ועד לראש הממשלה עצמו, היציע את תכניתו להתפלת מייהים. במשך עשר שנים לא התייחס אליו איש ברצינות. אנשי המדע הישראליים לענו לו. פקידים חסריהבנה ראו בו אחד מאותם משוגעים המתדפקים על דלתותיהם בהצעות דמיוניות. גם התערבות האישית של דויד בן-גוריון לטובתו לא הועילה. המוצעה המדעית דחתה את תכניתו כחסרות ערך ממש.

זרחין לא התיאס. למרות שהיה במשך שנים מחוסר עבודה, התקיים רק על לחם ובצלה, המשיך לעבד את

באו ורר-הדין בעלת הדירה בלחית פקידה-הוצאה-לפועל של בית המשפט, ביק שו מאורה לפנות את הדירה מרצונה. על הדלת היה נעוץ פתק אל אנשי המשטרה: "לא חטאתי ולא עויתי. ברגע שתנו לפרוץ אתם חוצים את גורלי וגורל בתי. אינני רוצה למות אך גם הרחוב לא נועד לי. אל תהיו רוצחים בהכרה. לכו הביתה ב" שלום."

המה. עד מהרה התברר לה כי נגד בעלה קיים צו פינוי מן הדירה, שהוצא עוד לפני שנה אך נדחה בכל פעם. אורה הגישה בקשה לביטול הצו, שנעשה לדבריה בהסכמת בעלה, שחתם כאליו הוא פלש לדירה. אולם חי' שחתם של רומם נתקבלה על דעת בית המשפט, ובקשתה של אורה נדחתה. היה זה צחוק הגורל שרומם, שהתפרסם בזכות ה" מדועות הקטנות והמוצלחות שפירסם במשך שנים בעתונים, בהן הציג מגרשים ודירות לכל דורשי, היה בעצמו מחוסר כל בית או דירה. השבוע, אחרי שתמה הארכה האחרונה,

אנסה לשכנע אותה או אבאי ידיים שיעשו זאת. אבל למען השם, חוסו לפחות על ה' תינוקת. האם האומללה אינה אשמה אחרי הסבל שעבר בחייה."

הבעל לא חזר

ידוע עד כמה צדקה האם, כשדברה על סיבלה של בתה. כי אורה רומס סבלה בשנים האחרונות מנה של סבל העלולה להעביר כל אום על דעתו. לפני שלוש שנים נישאה הנערה שלא מלאו לה עשרים לגבר המבוגר ממנה בעש" רים שנה. לכאורה היה זה לגביה שידוך מוצלח. הגבר, מרדכי רומס, היה ידוע ב'